

SCIENCE AND ENVIRONMENTS

Chapter 3

Environment Behavior

AGENDA

1

ENVIRONMENT BEHAVIOR DEFINITION

2

ENVIRONMENT BEHAVIOR PROCESS

3

ENVIRONMENT BEHAVIOR VALUE

4

ENVIRONMENT BEHAVIOR IN DAIRY LIFE

**ENVIRONMENT
BEHAVIOR
DEFINITION**

Environment Behavior Definition

“ พฤติกรรมสิ่งแวดล้อม (Environment Behavior) เป็นการแสดงออกหรือการกระทำในระดับจิตสำนึกที่มีเป้าหมายเพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ”

“ พฤติกรรมสิ่งแวดล้อม (Environment Behavior) เป็นพฤติกรรมในระดับจิตสำนึกที่บุคคลแสดงออกอย่างมีเป้าหมายเพื่อที่จะลดผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้นทั้งในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ”

Environment Behavior Definition

“ พฤติกรรมสิ่งแวดล้อม (Environment Behavior) เป็นพฤติกรรมซึ่งต้องการเปลี่ยนแปลงสภาพการดำรงอยู่ของทรัพยากรหรือพลังงานจากสิ่งแวดล้อมหรือเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและสมดุลของระบบนิเวศในทางบวก ”

“ พฤติกรรมสิ่งแวดล้อม (Environment Behavior) เป็นพฤติกรรมที่พยายามลดผลกระทบเชิงลบของการกระทำที่มีต่อโลกธรรมชาติและโลกที่สร้างขึ้นอย่างมีสติ ”

Environment Behavior Benefit

ประโยชน์ทางตรง

1. การอนุรักษ์ทรัพยากรในระบบนิเวศให้มีความอุดมสมบูรณ์จะช่วยลดผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติได้หรือช่วยบรรเทาภัยที่มาจากธรรมชาติ
2. ประชาชนมีทรัพยากรมากพอที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอุปโภคบริโภคต่อไปแบบยั่งยืน
3. ทรัพยากรทางธรรมชาติมากขึ้นจะกลายเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์สิ่งมีชีวิตเพราะสิ่งแวดล้อมมีความสมบูรณ์มากเท่าไรยิ่งเป็นที่อยู่อาศัยและเพิ่มพันธุ์สัตว์ได้หลากหลายขึ้น
4. การสูญเสียของทรัพยากรธรรมชาติมีน้อยลง เพราะทุกคนเห็นความสำคัญจึงไม่ทำลายระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติจึงมีดั้งเดิมและมีแต่จะเพิ่มมากขึ้น
5. ประชาชนในชุมชนสามารถใช้อุปโภคบริโภคน้ำได้อย่างปลอดภัย
6. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในป่าไม้ให้คงความอุดมสมบูรณ์มากที่สุดจะเป็นแหล่งต้นกำเนิดสายพันธุ์สัตว์ใหม่ ส่วนพืชพันธุ์ที่เกิดขึ้นสามารถนำไปใช้เป็นยาสมุนไพรรักษาโรคในมนุษย์

Environment Behavior Benefit

ประโยชน์ทางอ้อม

1. การอนุรักษ์จะช่วยเพิ่มทรัพยากรธรรมชาติในประเทศเกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจในประเทศได้อย่างยั่งยืนเพราะทรัพยากรเป็นส่วนหนึ่งในภาคอุตสาหกรรมที่จะขับเคลื่อนการเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจได้
2. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศให้สวยงามและมีอัตราการเติบโตของทรัพยากรเพิ่มขึ้น นั้นจะเป็นภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ ช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศมากขึ้น
3. ทรัพยากรธรรมชาติที่ร่วมกันอนุรักษ์โดยไม่ทำลายนั้น เป็นแหล่งกำเนิดพลังงานทางธรรมชาติได้อย่างเยี่ยมยอดและมีความบริสุทธิ์มากที่สุด มีความปลอดภัยต่อมนุษย์และสัตว์เลี้ยงด้วย

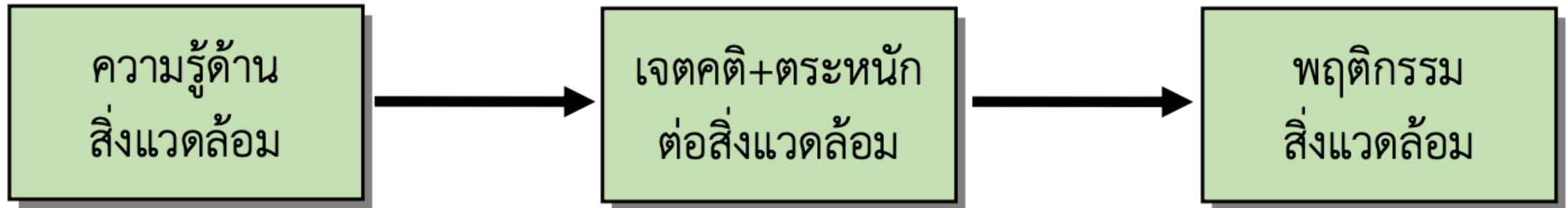
**ENVIRONMENT
BEHAVIOR
PROCESS**

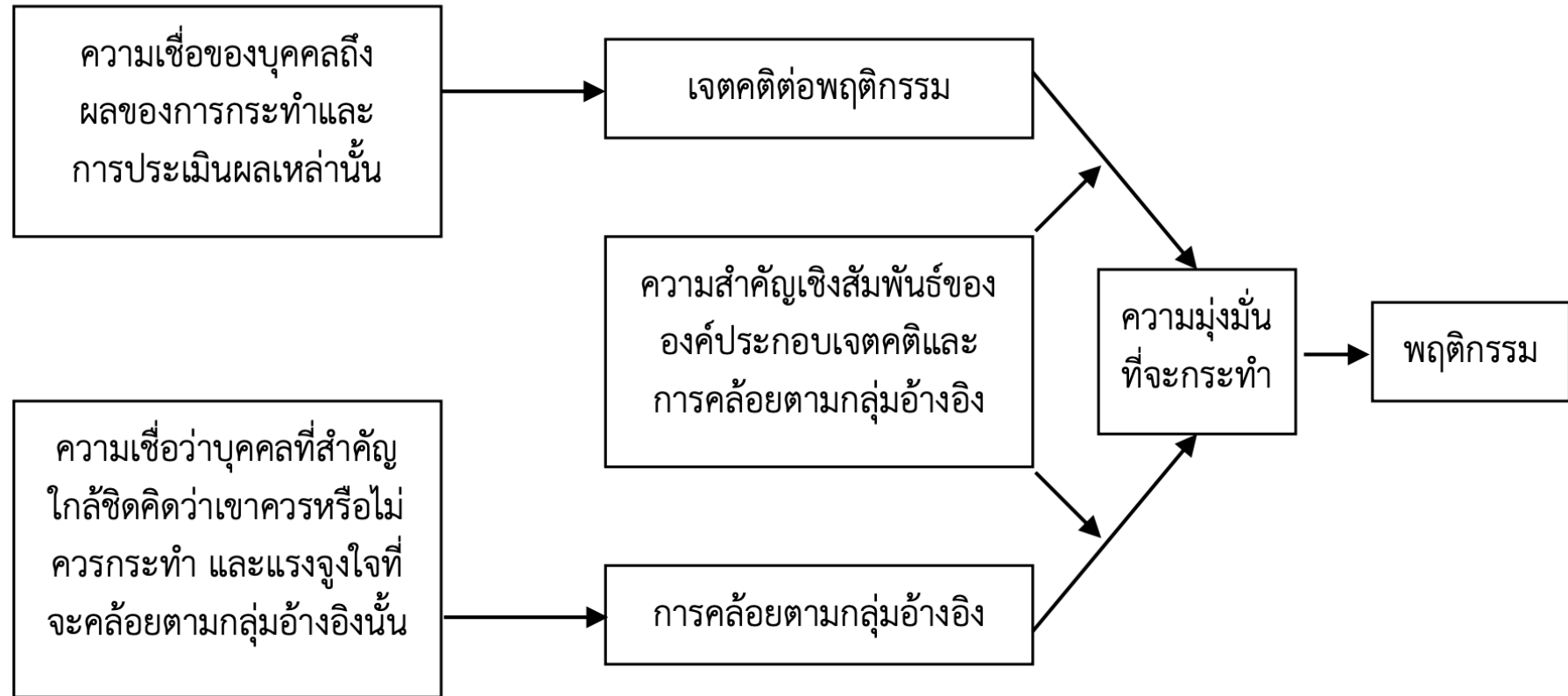
Environment Behavior Process

รูปที่ 1 โมเดลพฤติกรรมสิ่งแวดล้อมในช่วงเริ่มแรก
ที่มา : Kollmuss และ Agyeman [4]

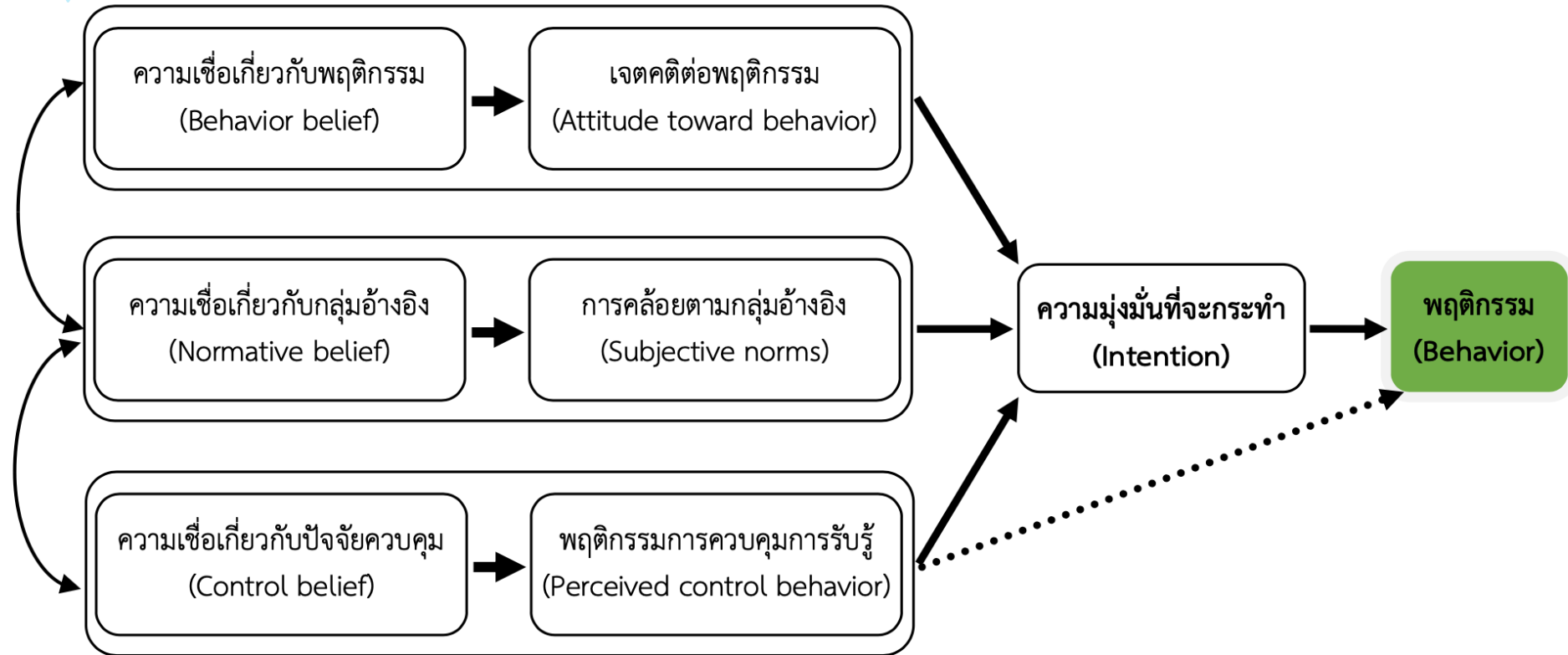
Environment Behavior Process

รูปที่ 2 ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล
ที่มา : Ajzen และ Fishbein [5]

Environment Behavior Process

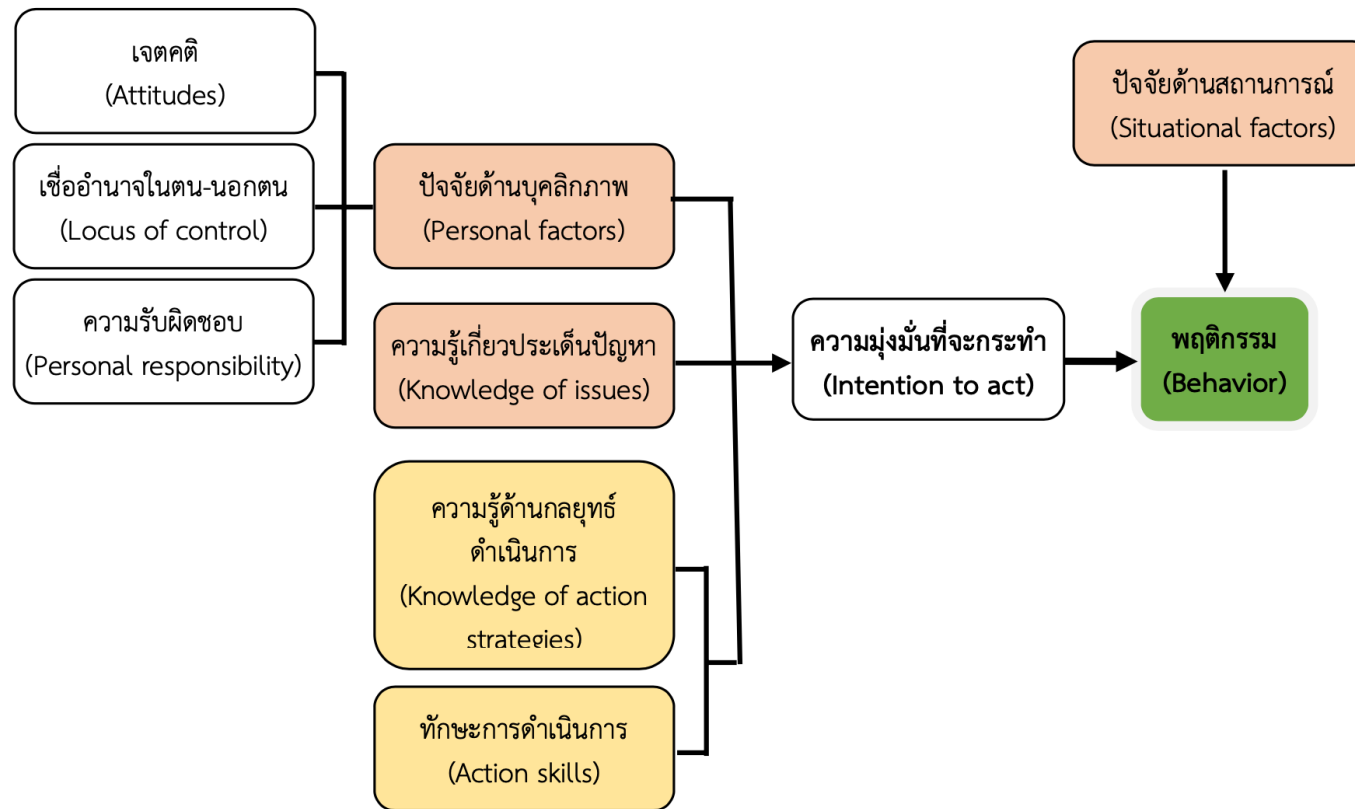
รูปที่ 3 ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

ที่มา : Julintron et.al. [6]

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB)

Environment Behavior Process

รูปที่ 4 โมเดลพฤติกรรมรับผิดชอบทางสิ่งแวดล้อม
ที่มา : Hines et.al. [7]

โมเดลพฤติกรรม รับผิดชอบทางสิ่งแวดล้อม (Model of responsible environmental behavior)

**ENVIRONMENT
BEHAVIOR
VALUE**

Environment Behavior Value

Awareness

Promote

Support

Environment Behavior Value

ตระหนัก (Awareness) : ปัญหาทรัพยากรจะไม่สามารถแก้ไขได้เลยหากไม่มีใคร ‘มองเห็น’ มันก่อน การตระหนักถึงปัญหาจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นการกระจายให้ผู้คนรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในวงกว้าง

ส่งเสริม (Promote) : สร้างรากฐานจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมที่มั่นคงด้วยการให้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องแก่ผู้คนที่ทั้งเยาวชนและประชาชนทั่วไปพร้อมกับส่งเสริมการมีส่วนร่วมพัฒนาสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่ตัวเองอาศัยอยู่

สนับสนุน (Support) : สนับสนุนโครงการงานวิจัยหรือการพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อม แล้วผลักดันให้เกิดการต่อยอดนำไปใช้จริง

ENVIRONMENT
BEHAVIOR
DAIRY LIFE

Environment Behavior Dairy Life

“การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ คือ การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
ได้ประโยชน์สูงสุด” ในขณะที่เดียวกันเกิดมลพิษน้อยที่สุดด้วย เพื่อให้มี
ทรัพยากรธรรมชาติใช้อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

Environment Behavior Dairy Life

ประหยัดการใช้สิ่งต่าง ๆ ในบ้าน

วิธีนี้เป็นวิธีที่ง่ายที่สุดสำหรับทุกคนทั้งในครัวเรือน หรือในระดับองค์กร เราสามารถลดการใช้ (Reduce) หรือประหยัดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยการใช้เท่าที่จำเป็น ใช้อย่างคุ้มค่า และกำจัดการใช้ที่ไม่จำเป็นหรือมีแนวโน้มที่จะสูญเปล่า

ตัวอย่าง ลดการใช้น้ำ เปิดใช้เท่าที่จำเป็น ปิดก๊อกน้ำเมื่อไม่ใช้, ลดการใช้ไฟฟ้าด้วยการปรับอุณหภูมิแอร์ให้เหมาะสม, เลือกใช้หลอดไฟประหยัด, ลดใช้จานพลาสติกใช้ครั้งเดียว แก้วกระดาษหรือกล่องโฟม เป็นต้น

ใช้ซ้ำสำหรับสิ่งของที่สามารถใช้ได้

การใช้ซ้ำ (Reuse) คือ การนำสิ่งของที่ยังใช้ได้กลับมาใช้ซ้ำ ซึ่งวิธีนี้จะช่วยลดปริมาณขยะได้จำนวนมาก เพราะสิ่งของบางอย่างสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้มากกว่าหนึ่งครั้ง และหลีกเลี่ยงผลิตภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง

ตัวอย่าง ใช้ถุงพลาสติกซ้ำ, เขียนซ้ำกระดาษหน้าเดียว, นำกล่องบรรจุภัณฑ์มาใส่ของหรือดัดแปลงใหม่ เป็นต้น

Environment Behavior Dairy Life

รีไซเคิลวัสดุให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การรีไซเคิล (Recycle) หรือการนำกลับมาใช้ใหม่ คือการนำสิ่งของที่ไม่สามารถใช้ได้แล้วมาผ่านกระบวนการแปรรูปจนเกิดเป็นของสิ่งใหม่ อย่างไรก็ตามวิธีนี้จำเป็นต้องใช้พลังงานในการแปรรูป ดังนั้นจึงต้องเอามาใช้เป็นขั้นตอนสุดท้าย พวกเราช่วยในการรีไซเคิลได้โดยการแยกขยะให้ถูกวิธี

ตัวอย่าง นำกระดาษที่ใช้แล้วมาผ่านกระบวนการรีไซเคิลเพื่อทำเป็นกระดาษแข็ง, ขวดแก้ว, พลาสติก

ซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดถ้าไม่เสียอย่าเพิ่งทิ้ง

สิ่งของบางอย่างเมื่อเกิดการชำรุด หากได้รับการซ่อมแซมเพียงเล็กน้อยก็สามารถนำกลับมาใช้ได้ อีก แถมอายุการใช้งานเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งสามารถลดได้ทั้งค่าใช้จ่ายและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติด้วย

ตัวอย่าง การซ่อมแซม รถยนต์ เครื่องปรับอากาศ ไปจนถึงเฟอร์นิเจอร์ใช้ในบ้านอย่างโต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น

Environment Behavior Dairy Life

ทดแทนวัสดุที่เป็นมลพิษด้วยของจากระรรมชาติ

สิ่งของบางอย่างสร้างมลภาวะให้กับสิ่งแวดล้อม หรือทำให้เกิด การสิ้นเปลือง ซึ่งเราสามารถใช้สิ่งของชนิดอื่นทดแทนได้ นอกจากนี้การปลูกต้นไม้ก็เป็นการทดแทนทรัพยากรที่ถูกใช้ไป อีกวิธีหนึ่ง

ตัวอย่าง ใช้ถุงผ้าแทนถุงกระดาษ, เตรียมแก้วน้ำของตัวเองแทนที่ จะใช้ขวดพลาสติกที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง

ป้องกันไม่ให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย

ขั้นตอนนี้คือการดูแลไม่ให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูก ทำลาย รวมไปถึงควบคุมและป้องกันของเสียให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด ออกกฎหมายมาบังคับใช้เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากร

ตัวอย่าง การเฝ้าระวังการทิ้งขยะ สิ่งปฏิกูลลงแม่น้ำ คูคลอง การ จัดทำแนวป้องกันไฟฟ้า เป็นต้น

Environment Behavior Dairy Life

ฟื้นฟูทรัพยากรที่สูญหายไป

ทรัพยากรธรรมชาติสามารถเสื่อมลงได้จากการใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม เก็บเกี่ยวผลผลิตมากเกินไปหรือบ่อบ่อยเกินไป จนเกิดมลภาวะตามมา เราจะต้องฟื้นฟูทรัพยากรที่ถูกทำลายให้กลับเป็นปกติ ก่อนจะนำไปใช้ต่อไป ซึ่งขั้นตอนการฟื้นฟูอาจจะกินระยะเวลายาวนานหลายปีเลยทีเดียว

ตัวอย่าง การเข้าร่วมโครงการช่วยปลูกป่า โครงการฟื้นฟูธรรมชาติ

เลือกใช้พลังงานและเทคโนโลยีที่ดีต่อโลก

การพัฒนาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นอีกทางเลือกที่ดี หลายๆ เทคโนโลยีในปัจจุบันสามารถประหยัดการใช้พลังงานได้ เช่น หลอดไฟ LED ประหยัดพลังงาน, โซลาร์เซลล์ (Solar cell), บ้านประหยัดพลังงาน ควบคุมการเปิด-ปิดไฟผ่านสมาร์ตโฟน เป็นต้น

ตัวอย่าง การใช้หลอดไฟ LED ประหยัดพลังงาน, โซลาร์ เซลล์ (Solar cell), บ้านประหยัดพลังงาน ควบคุมการเปิด-ปิดไฟผ่านสมาร์ตโฟน เป็นต้น

Environment Behavior Dairy Life

ศึกษาต่อยอดเรื่องสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรธรรมชาติ

ปัจจุบันโลกมีเทคโนโลยีและงานวิจัยเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ
อยู่มากมาย วิธีอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคือการ
“ศึกษา” โดยเฉพาะทรัพยากรรอบตัวเรา เมื่อเข้าใจการ
ดำเนินงาน ความเป็นไป และวิธีการจัดการแล้ว ก็จะทำให้เรา
ตระหนัก และสามารถปรับเปลี่ยนตัวเองเพื่อเข้าสู่หนทางแห่งการ
อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติได้ดีขึ้น

